ਕੈਨਰਾ ਬੈਂਕ

ਬਨਾਮ

ਜੀ ਐਸ ਜਯਾਰਾਮਾ

(2022 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 3872)

ਮਈ 19, 2022

[ਡਾ. ਧਨੰਜਯ ਵਾਈ ਚੰਦ੍ਰਚੂੜ ਅਤੇ
ਪਾਮਿਦੀਘੰਤਮ ਸ੍ਰੀ ਨਰਸਿੰਘਾ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਲੀਗਲ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ ਅਥਾਰਿਟੀਜ਼ ਐਕਟ 1987; ਧਾਰਾ 22-ਸੀ – ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਸੰਜੀਦਗੀ – ਧਾਰਾ 22-ਸੀ ਅਧੀਨ ਸੁਲਹ ਕਾਰਵਾਈਆਂ, ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ – ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ, ਕੀ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਨਿਰਣਾਇਕ ਫੰਕਸ਼ਨ ਹਨ – ਫੈਸਲਾ, ਧਾਰਾ 22-ਸੀ ਅਧੀਨ ਸੁਲਹ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ – ਧਾਰਾ 22-ਸੀ ਇਕ ਕਦਮ-ਦਰ-ਕਦਮ ਯੋਜਨਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਕ ਮਾਮਲਾ ਅੱਗੇ ਵਧਣਾ ਹੈ – ਪਹਿਲਾ ਕਦਮ ਹੈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਖਲ ਕਰਨਾ ਜੋ ਹੋਰ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖਤਮ ਕਰਦਾ ਹੈ – ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਲੋੜੀਂਦੀ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਅਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਤੇ, ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸੁਲਹ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸਮਝੌਤੇ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਤਿਆਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ – ਜੇਕਰ ਪਾਰਟੀਆਂ ਇਸ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਕ ਇਨਾਮ ਪਾਸ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਪਾਰਟੀਆਂ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀਆਂ, ਤਾਂ ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਵਿਵਾਦਾਂ ਨੂੰ ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਵਿਵਾਦ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਨਾ ਹੋਵੇ – ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਨਿਰਣਾਇਕ ਫੈਸਲਾ ਕੇਵਲ ਉਸ ਸਮੇਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਸੁਲਹ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀਆਂ ਸਮਝੌਤਾ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀਆਂ – ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਕਦਮ ਨੂੰ ਦਰਕਿਨਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ – ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਸਾਰਵਜਨਿਕ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦੀ ਸੁਲਹ ਅਤੇ ਸਮਝੌਤਾ ਸੀ, ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਆਖਰੀ ਉਪਾਯ ਸੀ – ਨਿਰਣਾਇਕ ਫੰਕਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤਾਂ ਧਾਰਾ 22-ਬੀ ਅਧੀਨ ਸਥਾਪਿਤ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀ ਦੂਜੀ ਕਿਸਮ ਹਨ ਜੋ ਸੇਵਾ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੁਲਹ ਅਤੇ ਨਿਰਣਾਇਕ ਫੰਕਸ਼ਨ ਦੋਵੇਂ ਨੂੰ ਅਨੁਸਰਣ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਧਾਰਾ 22-ਸੀ ਅਧੀਨ ਅਪਨਾਈ ਗਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਅਧੀਨ – ਧਾਰਾ 19 ਅਧੀਨ ਬਣਾਈ ਗਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਧਾਰਾ 20 ਦੇ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਨਿਰਣਾਇਕ ਫੰਕਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਨਿਭਾ ਸਕਦੀ – ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ, ਇਕਲੈਤੇ ਜੱਜ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਿ ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਕੋਈ ਨਿਰਣਾਇਕ ਫੰਕਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਅਤੇ ਕਿ ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇਕ ਨਿਯਮਿਤ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਲਤ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ

ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੁਲਹ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇਨਾਮ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਕਿ ਇਸ ਨੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਸਵੀਕ੍ਰਿਤੀ - ਇਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਜਵਾਬੀ ਪਾਰਟੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਗਾਰੰਟਰ ਨਹੀਂ ਆਇਆ, ਤਾਂ ਇਸ ਨੇ ਜਵਾਬੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਮੈਰਿਟਸ 'ਤੇ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ; ਅਤੇ ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਬਿੰਦੂ 'ਤੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਸਹੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇਨਾਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਨਿਪਟਾਉਂਦਿਆਂ, ਅਦਾਲਤ

ਫੈਸਲਾ: 1.1 ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਅਥਾਰਟੀਜ਼ ਐਕਟ 1987 ਦੀ ਧਾਰਾ 22-C ਇਕ ਕਦਮ-ਦਰ-ਕਦਮ ਯੋਜਨਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਕ ਮਾਮਲਾ ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਵਧਣਾ ਹੈ। ਪਹਿਲਾ ਕਦਮ ਹੈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਖਲ ਕਰਨਾ ਜੋ ਹੋਰ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਪ-ਧਾਰਾਵਾਂ (1) ਅਤੇ (2) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ। ਦੂਜਾ ਕਦਮ ਹੈ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਲੋੜੀਂਦੇ ਜਮਾਂ ਅਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਦਾਖਲ ਕਰਨਾ, ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ। ਤੀਜੇ ਕਦਮ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਤੱਕ ਪੂਰਾ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸੁਲਹ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਚੌਥੇ ਕਦਮ 'ਤੇ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਉਪ-ਧਾਰਾਵਾਂ (4), (5) ਅਤੇ (6) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, ਪੰਜਵੇਂ ਕਦਮ 'ਤੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (7) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸੁਲਹ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਤਿਆਰ ਕਰਨੀਆਂ ਹਨ, ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨੀਆਂ ਹਨ। ਜੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣ, ਤਾਂ ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਇਨਾਮ ਪਾਸ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਕੇਵਲ ਜੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਪੰਜਵੇਂ ਕਦਮ 'ਤੇ ਸਮਝੌਤੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਆਖਰੀ ਕਦਮ 'ਤੇ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਮੈਰਿਟਸ 'ਤੇ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 24]

1.2 ਇਹ ਬੇਨਤੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦਿਖਾਈ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਇਹ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਸੁਲ੍ਹਾ-ਸਫਾਈ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਅਤੇ ਝਗੜੇ ਦਾ ਤੁਰੰਤ ਨਿਆਂ ਕਰਨਾ ਸੈਕਸ਼ਨ 22-ਸੀ(8) ਦੇ ਤਹਿਤ, ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਉਲਟ ਹੋਵੇ ਪਾਰਟੀ ਦਿਖਾਈ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ, ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਅਜੇ ਵੀ ਲੱਗੀ ਹੋਈ ਹੈ ਸੈਕਸ਼ਨ 22-ਸੀ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਦਮ-ਦਰ-ਕਦਮ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਲਈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 22-ਸੀ(3) ਦੇ ਤਹਿਤ, ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਫਾਈਲ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇਗੀ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਦਰਖਾਸਤਾਂ ਅਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਯਤਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਨਾਲ ਸੰਚਾਰ ਕਰੋ। ਜੇਕਰ ਇਹ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰ ਤੋਂ ਕੋਈ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ, ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਅਜੇ ਵੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੇਗੀ ਸੈਕਸ਼ਨ 22-ਸੀ(4) ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਮਝੌਤੇ ਰਾਹੀਂ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰੋ। ਇਹ ਇਹ ਯਾਦ ਰੱਖਣਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 22-C(5) ਇੱਕ ਡਿਊਟੀ ਲਗਾਉਂਦੀ ਹੈ ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸੁਤੰਤਰ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਹੋਣ ਲਈ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਸੁਲਝਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵਿੱਚ, ਜਦਕਿ ਧਾਰਾ 22- C(6) ਸਥਾਈ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੌਜੂਦ ਪਾਰਟੀ 'ਤੇ ਡਿਊਟੀ ਲਗਾਉਂਦਾ ਹੈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਨੇਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਾਲ ਸਹਿਯੋਗ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸਥਾਈ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਮੱਗਰੀ,

ਨਿਪਟਾਰੇ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਕਰੇਗੀ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਨਾਲ ਸੰਚਾਰ ਕਰੋ, ਚਾਹੇ ਉਹ ਕੋਈ ਵੀ ਹੋਵੇ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ। ਜੇਕਰ ਪਾਰਟੀ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਹੈ ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਜਾਂ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰ ਧਿਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਾਫ਼ੀ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ, ਤਾਂ ਹੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਸੈਕਸ਼ਨ 22-ਸੀ(8)। ਵਿਚ ਦਰਜ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਸੈਕਸ਼ਨ 22-ਡੀ, ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਸੂਚਿਤ ਕਰੇਗੀ ਇਸ ਦੇ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਨਿਰਣਾ ਕਰਨ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰ ਧਿਰ ਯੋਗਤਾਵਾਂ, ਜੇਕਰ ਇਹ ਉਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 26][184-D-H; 185-ਏ]

1.3 ਸੈਕਸ਼ਨ 22-ਸੀ (8) ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਧਾਰਾ 22-ਸੀ (7) ਦੇ ਅਧੀਨ ਇਕ ਸਮਝੌਤਾ ਅਸਫਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਦ ਇਸ ਦਾ ਸਿੱਟਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਧੀਨ ਨਿਪਟਾਰਾ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਸੈਕਸ਼ਨ 22-ਸੀ (7), ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਸੁਲਾਹ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ, ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਬਾਈਪਾਸ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਇਹ ਕਦਮ ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਚੁੱਕਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਕ ਪਾਰਟੀ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰ ਹੈ, ਇਹ ਇਸ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇਗਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਅਵਾਰਡ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ ਅੰਤਿਮ, ਬਾਈਡਿੰਗ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਸਿਵਲ ਦੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਸਮਝੇ ਜਾਣਗੇ ਅਦਾਲਤਾਂ ਜਦੋਂ ਸੰਸਦ ਦਾ ਇਹ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਇਸਨੇ ਐਲ.ਐਸ.ਏ ਸੋਧ ਐਕਟ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਦਾ ਮੁੱਖ ਟੀਚਾ ਅਜੇ ਵੀ ਸੀ ਜਨਤਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੁਲ੍ਹਾ ਅਤੇ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਉਪਯੋਗਤਾਵਾਂ, ਗੁਣਾਂ 'ਤੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਨਾਲ ਹਮੇਸ਼ਾ ਆਖਰੀ ਸਹਾਰਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਦੀ ਧਾਰਾ 22-ਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੁਲਾਹ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਐਲ.ਐਸ.ਏ ਐਕਟ ਕੁਦਰਤ ਵਿੱਚ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ। [ਪੈਰਾ 27][185-ਬੀ-ਡੀ]

1.4 ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਆਬਜੈਕਟ ਅਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਐਲ.ਐਸ.ਏ ਸੋਧ ਐਕਟ, ਇਸਦੀ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ ਨੇ ਇਸ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਕੀਤੀ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀਆਂ ਦੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਿਸਮਾਂ। ਪਹਿਲੀ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਹੈ ਐਲਐਸਏ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 19 ਦੇ ਤਹਿਤ ਗਠਿਤ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਨਿਰਣਾਇਕ ਸ਼ਕਤੀ, ਜੋ ਸਿਰਫ ਸੁਲ੍ਹਾ-ਸਫਾਈ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੂਜੀ ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਹੈ, ਜੋ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਨਤਕ ਉਪਯੋਗਤਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਐਲ.ਐਸ.ਏ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 22-B(1) ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੇਵਾਵਾਂ, ਜੋ ਕਿ ਸੁਲ੍ਹਾ-ਸਫਾਈ ਅਤੇ ਨਿਰਣਾਇਕ ਦੋਵੇਂ ਕੰਮ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਫੰਕਸ਼ਨ, ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪਣਾਈ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਅਧੀਨ ਐਲ.ਐਸ.ਏ ਐਕਟ ਦੀ 22-ਸੀ. ਐਲ.ਐਸ.ਏ ਐਕਟ ਦੀ ਸਕੀਮ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੀ ਹੈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀਆਂ ਦੋ ਕਿਸਮਾਂ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ। ਸੈਕਸ਼ਨ 20 ਐੱਲ.ਐੱਸ.ਏ. ਐਕਟ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਪਹੁੰਚਣ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਹੋਵੇਗੀ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਮਝੌਤਾ ਜਾਂ ਸਮਝੌਤਾ। ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਸਮਝੌਤਾ ਜਾਂ ਸਮਝੌਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਫਿਰ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਕੇਸ ਉਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੋਂ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਸੀ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ। ਅਦਾਲਤ ਫਿਰ ਅੱਗੇ ਵਧੇਗੀ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਨਿਰਣਾ ਕਰੋ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 22-ਸੀ ਐੱਲ.ਐੱਸ.ਏ. ਐਕਟ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਝਗੜੇ ਦੀ ਧਿਰ, ਲਿਆਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਿਵਾਦ, ਭਾਵ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿਵਾਦ ਪਹਿਲਾਂ ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਸੁਲ੍ਹਾ-ਸਫ਼ਾਈ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਦੋਸਤਾਨਾ ਪਹੁੰਚਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜੇਕਰ ਪਾਰਟੀਆਂ ਇੱਕ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ ਸਮਝੌਤਾ, ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰੇਗਾ, ਜਿੰਨਾ ਚਿਰ ਵਿਵਾਦ ਹੈ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਧਾਰਾ 22-ਡੀ ਅੱਗੇ ਦੱਸਦੀ ਹੈ ਕਿ

ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਯੋਗਤਾ 'ਤੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ. ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਐੱਲ.ਐੱਸ.ਏ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 19 ਅਧੀਨ ਗਠਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ ਸਥਾਈ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਐਲਐਸਏ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 22-ਬੀ ਅਧੀਨ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ। ਇਹ ਹੈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਐਲਐਸਏ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 19 ਦੇ ਤਹਿਤ ਗਠਿਤ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਨਿਰਣਾਇਕ ਕਾਰਜ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਐਲ.ਐਸ.ਏ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 [ਪਾਰਾ 28 ਅਤੇ 31] [185-E-H; 186-ਏ-ਬੀ; 188-ਡੀ-ਈ]

1.5 ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇਕਲੌਤੇ ਨਿਆਂਕ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਕੋਈ ਨਿਰਣਾਯਕ ਕਾਰਜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਨਿਆਂਕ ਦੀ ਇਸ ਖੋਜ ਨੂੰ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਵਿਭਾਗੀ ਬੈਂਚ ਨੇ ਆਪਣੇ ਚੁਕਾਈ ਗਈ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਜਿਥੇ ਇਸ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਨਿਰਣਾਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੁਣਨ ਵਾਲੀ ਰੈਗੂਲਰ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ। ਐਲ.ਐਸ.ਏ. ਐਕਟ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਪੂਰਵਾਧਾਰਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਅਧਾਰਿਤ, ਅਜਿਹੀ ਸਮਝ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਲਤ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇਕਲੌਤੇ ਨਿਆਂਕ ਅਤੇ ਵਿਭਾਗੀ ਬੈਂਚ ਦੇ ਇਹ ਨਿਰੀਖਣ ਗਲਤ ਸਨ। ਇਸੇ ਸਮੇਂ, ਵਿਭਾਗੀ ਬੈਂਚ ਨੇ ਆਪਣੇ ਚੁਕਾਈ ਗਈ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੁਲਹ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਇਹ ਨਿਰੀਖਣ ਸਹੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਇਨਾਮ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਕਿ ਇਸ ਨੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਸੁਲਹ ਦੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ **ਅਸਵੀਕਾਰਨਯੋਗ**। ਇਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ

ਜਦੋਂ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਅਤੇ ਉਸਦਾ ਗਾਰੰਟਰ ਹਾਜ਼ਰ ਨਾ ਹੋਏ, ਤਾਂ ਇਸਨੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਮੈਰਿਟਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਦੱਸੇ ਗਏ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਐਸਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਵਾਰਡ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਅੰਤਿਮ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀ ਅਦਾਲਤੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਬਾਰੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਦੋਸ਼ਪੂਰਨ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਨੂੰ ਗਲਤ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੁਲਹ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਕਰਕੇ ਇਸਦੇ ਅੰਤਿਮ ਨਤੀਜੇ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 32, 33 & 34]

ਬਾਰ ਕੌਂਸਲ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ (2012) 8 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 243 : [2012] 6 ਐਸ ਸੀ ਆਰ 1094; ਯੂਨਾਈਟਿਡ ਇੰਡੀਆ ਅਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰ. ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਅਜੇ ਸਿਨਹਾ ਅਤੇ ਓ.ਆਰ.ਐਸ. (2008) 7 ਐਸ ਸੀ ਸੀ 454 : [2008] 8 ਐਸ ਸੀ ਆਰ 509; ਇੰਟਰ ਗਲੋਬ ਏਵੀਏਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਐਨ ਸਚਿਦਾਨੰਦ (2011) 7 ਐਸ ਸੀ ਸੀ 463 : [2011] 6 ਐਸ ਸੀ ਆਰ 1116; ਜੀਵਨ ਬੀਮਾ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਸੁਰੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ (2011) 7 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 491; ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਜਲੌਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਓ.ਆਰ.ਐਸ. (2008) 2 ਐਸ ਸੀ ਸੀ 660 : [2008] 1 ਐਸ ਸੀ ਆਰ 922; ਅਸਟੇਟ ਅਫਸਰ ਬਨਾਮ ਕਰਨਲ ਐਚ.ਵੀ ਮਨਕੋਟੀਆ (2021) ਐਸ ਸੀ ਸੀ ਔਨਲਾਈਨ ਐਸ.ਸੀ. 898; ਨਿਊ ਓਖਲਾ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ ਬਨਾਮ ਯੂਨਸ ਅਤੇ ਓ.ਆਰ.ਐਸ. (2022) ਐਸ ਸੀ ਸੀ ਔਨਲਾਈਨ ਐਸ.ਸੀ. 138 - ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

[2012] 6 ਐਸਸੀਆਰ 1094 ਪੈਰਾ 8(i) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ

[2008] 8 ਐਸਸੀਆਰ 509 ਪੈਰਾ 29 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ

[2011] 6 ਐਸਸੀਆਰ 1116 ਪੈਰਾ 29 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ

(2011) 7 ਐਸ ਸੀ ਸੀ 491 ਪੈਰਾ 31 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ

[2008] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 922 ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਪੈਰਾ 31ਸਿਵਲ ਅਪੀਲੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 3872 2022 ਦੇ.

.

06.03.2021 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੇ ਕਰਨਾਟਕ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਬੈਂਗਲੁਰੂ ਵਿੱਚ ਲਿਖਤ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 514 ਦਾ 2020 (ਜੀ.ਐਮ-ਆਰ.ਈ.ਐਸ) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ।

ਰਾਜੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਗੌਤਮ, ਅਨੰਤ ਗੌਤਮ, ਨਿਪੁਣ ਸ਼ਰਮਾ, ਸਚਿਨ ਸਿੰਘ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਐਡਵੋਕੇਟ।

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ

ਡਾ. ਧਨੰਜੈ ਵਾਈ ਚੰਦਰਚੂੜ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ।

ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਨੂੰ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ ਸੈਕਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਹਨ:

ਏ ਪਰਿਚਯ 3*

ਬੀ ਵਕੀਲਾਂ ਦੇ ਦਲੀਲ 8*

ਸੀ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ 8*

ਸੀ.1 ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਐਕਟ 1987 ਦਾ ਵਿਧਾਨਿਕ ਢਾਂਚਾ... 8*

ਸੀ.2 ਸੁਲਹ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਕੁਦਰਤ 22*

ਸੀ.3 ਕੀ ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਦਾਲਤੀ

ਕਾਰਜ 25*

ਡੀ ਨਿਸ਼ਕਰਸ਼ 29*

ਏ ਪਰਿਚਯ

1. ਇਹ ਅਪੀਲ 6 ਮਾਰਚ 2021 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੇ ਕਰਨਾਟਕ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਉੱਠੀ ਹੈ। ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ 3 ਜੁਲਾਈ 2019 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਇੱਕ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਲਿਖਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ 19 ਨਵੰਬਰ 2014 ਦੀ ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਇਨਾਮ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਲਿਖਤ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ।

2. 'ਵਿਵਾਦ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ' ਤੋਂ ਉੱਠਿਆ ਜੋ ਸਿੰਡੀਕੇਟ ਬੈਂਕ ਨੇ 31 ਦਸੰਬਰ 2012 ਨੂੰ ਮੰਗਲੌਰ ਵਿੱਚ ਸੈਕਸ਼ਨ 22-ਸੀ(1) ਅਧੀਨ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਅਥਾਰਟੀਜ਼ ਐਕਟ 1987 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਅਰਜ਼ੀ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਗਾਰੰਟਰ ਖਿਲਾਫ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਰਜ਼ੀਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਤੋਂ ਲਏ ਗਏ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਦੇ ਮੁੱਲ 2,40,583 ਰੁਪਏ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਅਰਜ਼ੀਕਰਤਾ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਕਿ 2,40,583 ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਨਾਲ ਵਿਆਜ 1 ਅਕਤੂਬਰ 2012 ਨੂੰ ਬਣਦੀ ਹੋ ਗਈ ਸੀ, ਪਰ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੇ ਕਈ ਨੋਟਿਸਾਂ ਅਤੇ ਬੇਨਤੀਆਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਇਸ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਲਈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਗਾਰੰਟਰ ਤੋਂ 15.75 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਵਿਆਜ ਸਮੇਤ 2,40,583 ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਿਕਵਰੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ।

3. ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ 10 ਜਨਵਰੀ 2013 ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਵੱਲੋਂ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਲਈ, 12 ਮਾਰਚ 2013 ਨੂੰ, ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ 6 ਜੂਨ 2013 ਲਈ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟਿੰਗ ਲਈ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ 22 ਅਗਸਤ 2013 ਨੂੰ, ਇੱਕ ਵਕੀਲ ਨੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਹਾਜ਼ਰੀ ਦਾ ਮੈਮੋ ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਵਕਾਲਤਨਾਮਾ ਅਤੇ ਐਤਰਾਜ਼ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਲਈ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। 6 ਫਰਵਰੀ 2014 ਨੂੰ, ਇੱਕ ਹੋਰ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਵਕਾਲਤਨਾਮਾ ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ, ਅਤੇ ਮਾਮਲਾ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

4. ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੋਈ ਵੀ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਭਾਗ ਨਾ ਲੈਣ ਕਾਰਨ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ 17 ਨਵੰਬਰ 2014 ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਅੰਤਿਮ ਹਲਫਨਾਮਾ ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ, ਜਦੋਂ ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਇਨਾਮ ਲਈ ਰਿਜ਼ਰਵ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਆਪਣੇ ਇਨਾਮ ਵਿੱਚ ਮਿਤੀ 19 ਨਵੰਬਰ 2014 ਨੂੰ, ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ "ਇੱਕ ਵਕੀਲ ਰਾਹੀਂ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਇਆ, ਪਰ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਭਾਗ ਨਾ ਲਿਆ" ਜਦਕਿ ਉਸਦਾ ਗਾਰੰਟਰ "ਹਾਲਾਂਕਿ ਨੋਟਿਸਾਂ ਨਾਲ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ

ਗਈ...ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਭਾਗ ਨਾ ਲਿਆ"। ਹੋਰ, ਇਸ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕੋਈ ਸੁਲਹ ਰਿਪੋਰਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਲਈ, ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਗਾਰੰਟਰ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ 2,40,583 ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਅਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਿਸ 'ਤੇ 9 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਵਿਆਜ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਹੋਵੇਗੀ ਜਦ ਤੱਕ ਕਿ ਅਦਾਇਗੀ ਪੂਰੀ ਨਾ ਹੋ ਜਾਵੇ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇਨਾਮ ਦੀ ਅਮਲਾਵਰੀ ਲਈ ਸਿਵਲ ਜੱਜ ਅਤੇ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਪਹਿਲੀ ਕਲਾਸ, ਸੁਲਿਆ, ਦੱਖਣੀ ਕੰਨੜ ਅੱਗੇ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ।

5. ਜਦੋਂ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਲੰਬਿਤ ਸੀ ਅਤੇ ਜਾਰੀ ਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਰਨਾਟਕ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 226 1 ਜੁਲਾਈ 2019, ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਵਾਰਡ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਲਈ ਮਿਤੀ 19 ਨਵੰਬਰ 2014। ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, 3 ਜੁਲਾਈ 2019 ਦਾ ਫੈਸਲਾ। 19 ਨਵੰਬਰ 2014 ਦੇ ਅਵਾਰਡ ਨੂੰ ਵੱਖ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਆਯੋਜਿਤ:

“6. ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕਿ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ (ਸਿਕ) ਦਾ ਕੋਈ ਅਦਾਲਤੀ ਕਾਰਜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ [ਲੀਗਲ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ ਅਥਾਰਿਟੀਜ਼ ਐਕਟ, 1987] ਅਨੁਸਾਰ, ਇਸ ਲਈ 19.11.2014 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਆਦੇਸ਼ ਇਥੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

7. ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਇਸ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਉਪਲਬਧ ਕੋਈ ਵੀ ਉਪਾਯ ਲੈਣ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਹੈ।”

6. 3 ਜੁਲਾਈ 2019 ਨੂੰ ਕਰਨਾਟਕ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇਕਲੌਤੇ ਜੱਜ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਕਾਰਜ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ 22 ਜੁਲਾਈ 2019 ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਉਸ ਸਮੇਂ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਕਲੌਤੇ ਜੱਜ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮਿਲੀ, ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਰਿਟ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ।

7. ਆਪਣੇ ਆਪਤੀਜਨਕ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਮਿਤੀ 6 ਮਾਰਚ 2021 ਨੂੰ, ਕਰਨਾਟਕ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਰਿਟ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਰਿਟ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਦਿਆਂ, ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ:

“9. ਉਪਰੋਕਤ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜੇਕਰ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ 'ਤੇ ਸਮਝੌਤੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਜਾਣ ਤਾਂ ਉਹ ਸਮਝੌਤਾ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਸਾਈਨ ਕਰਨਗੇ ਅਤੇ ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਉਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕ ਪੁਰਸਕਾਰ ਪਾਸ ਕਰੇਗੀ ਅਤੇ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰੀ ਵਿੱਚ ਹੀ ਸਬੰਧਤ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਾਏਗੀ ਅਤੇ ਇਹ ਸਿਰਫ ਉਸ ਸਮੇਂ ਹੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਉਪ-ਧਾਰਾ (7) ਅਧੀਨ ਸਮਝੌਤੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਇੱਕ ਪੁਰਸਕਾਰ ਪਾਸ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਵੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨਹੀਂ ਅਪਨਾਈ ਗਈ। ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਕੋਈ ਸੁਲਹ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਹੋਈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਹਾਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਹੋਏ, ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਸਾਈਨ

ਕਰਨ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੀ ਨਹੀਂ ਉੱਠਦਾ। ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਨਿਪਟਾਉਣ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਿਯਮਿਤ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਇਕਲੌਤੇ ਜੱਜ ਨੇ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਉਚਿਤ ਠਹਿਰਾਇਆ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਅਤ ਇਕਲੌਤੇ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਦਖਲ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ।"

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਦੋ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਰਿਟ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ: ਪਹਿਲਾ, ਕਿ ਐਲ.ਐਸ.ਏ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 22-ਸੀ ਅਧੀਨ ਸੁਲਹ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਧਾਰਾ 22-ਸੀ(8) ਅਧੀਨ ਪੁਰਸਕਾਰ ਇੱਕ ਨਿਰਰਥਕਤਾ ਸੀ; ਅਤੇ ਦੂਜਾ, ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਨਿਪਟਾਉਣ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਿਯਮਿਤ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ।

ਬੀ ਵਕੀਲਾਂ ਦੇ ਦਲੀਲਾਂ

8. ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਜੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਗੌਤਮ, ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲ ਜੋ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ, ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਦਲੀਲਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ:

(i) ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਫੈਸਲਾ ਐਲ.ਐਸ.ਏ. ਐਕਟ ਦੇ ਚੈਪਟਰ - ਵੀ-ਏ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਬਾਰ ਕੌਂਸਲ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ7 ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਅਦਾਲਤੀ ਕਾਰਜ ਨਹੀਂ ਹੈ;

(ii) ਜਵਾਬੀ ਨੂੰ ਮੇਲ-ਮਿਲਾਪ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਭਾਗ ਲੈਣ ਲਈ ਪਰਯਾਪਤ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ;

(iii) ਜੇਕਰ ਪਾਰਟੀਆਂ ਮੇਲ-ਮਿਲਾਪ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਭਾਗ ਨਹੀਂ ਲੈਂਦੀਆਂ, ਤਾਂ ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਐਲ.ਐਸ.ਏ. ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 22-ਸੀ ਅਧੀਨ ਇਨਾਮ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦੇ ਸਿਵਾ ਕੋਈ ਵਿਕਲਪ ਨਹੀਂ ਹੈ;

(iv) ਐਲ.ਐਸ.ਏ. ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 22-ਈ ਅਧੀਨ, ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇਨਾਮ ਇੱਕ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਇਨਾਮ ਅੰਤਿਮ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੂਲ ਮੁਕੱਦਮੇ, ਅਰਜ਼ੀ ਜਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ;

(v) ਐਲ.ਐਸ.ਏ. ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਚੈਪਟਰ ਵੀ-ਏ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਮਕਸਦ ਨੂੰ ਨਿਰਾਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਮੇਲ-ਮਿਲਾਪ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਨਾ ਹੋਣ ਅਤੇ ਭਾਗ ਨਾ ਲੈਣ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਭਾਵੇਂ ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਨੋਟਿਸ ਮਿਲਣ ਉਪਰੰਤ ਅਤੇ ਪਿਛਲੇ ਮੌਕੇ ਤੇ ਇੱਕ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣ ਉਪਰੰਤ ਵੀ;

ਅਤੇ

(vi) ਮੇਲ-ਮਿਲਾਪ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦਾ ਸਮਾਪਨ ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਨਿਰਣਾਇਕ ਕਾਰਜ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਧਿਰ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਸੁਲਾਹ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ

9. ਦੇ ਆਮ ਮੋਡ ਦੁਆਰਾ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਸੇਵਾ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਦਾਸਤੀ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਏ.ਡੀ. ਕਾਰਡ ਉੱਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੀ ਰਜਿਸਟਰੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਕੋਈ ਵੀ ਦਾਖਲ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ੀ

ਸੀ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ

10. ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਦੋ ਮੁੱਦੇ ਉੱਠਦੇ ਹਨ:

ਕੀ ਐਲ.ਐਸ.ਏ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 22-ਸੀ ਅਧੀਨ ਸੁਲਹ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ; ਅਤੇ

ਕੀ ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤਾਂ ਕੋਲ ਐਲ.ਐਸ.ਏ. ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਨਿਰਣਾਯਕ ਫੰਕਸ਼ਨ ਹਨ।

ਸੀ.1 ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਐਕਟ 1987 ਦਾ ਵਿਧਾਨਕ ਢਾਂਚਾ

11. ਇਹਨਾਂ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ, ਇਹ ਸਮਝਣਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਐਲ.ਐਸ.ਏ ਐਕਟ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਢਾਂਚਾ। ਐਲ.ਐਸ.ਏ ਐਕਟ ਦਾ ਚੈਪਟਰ VI ਹੈ "ਲੋਕ ਅਦਾਲਤਾਂ" ਦਾ ਸਿਰਲੇਖ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 198 ਇੱਕ ਢਾਂਚਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਸੈਕਸ਼ਨ 19(5) ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤਾਂ ਕੋਲ ਏ. ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿਸੇ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਮਝੌਤਾ ਅਤੇ ਨਿਪਟਾਰਾ: (i) ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲੰਬਿਤ ਜਿਸ ਲਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ; ਜਾਂ (ii) ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲੰਬਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨੋਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਿਸੇ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਮਿਸ਼ਰਤ।

12. ਧਾਰਾ 209 ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਕਿਸਮ ਦੀ ਰੂਪਰੇਖਾ ਦੱਸਦੀ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਸੈਕਸ਼ਨ 20(1) ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਕੇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲੰਬਿਤ ਹੈ (ਧਾਰਾ 19(5)(i) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ), ਅਦਾਲਤ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਕੇਸ ਨੂੰ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਭੇਜ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜੇਕਰ: (i) ਧਿਰਾਂ ਸਹਿਮਤ ਹਨ; (ii) ਇੱਕ ਧਿਰ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ; ਜਾਂ (iii) ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਢੁਕਵਾਂ ਹੈ। ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਦ੍ਰਿਸ਼ (ii) ਅਤੇ (iii), ਅਦਾਲਤ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਆਪਣਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰੇਗੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਸੁਣੇ ਜਾਣ ਦਾ ਉਚਿਤ ਮੌਕਾ।

ਸੈਕਸ਼ਨ 20(2) ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਕੋਈ ਅਥਾਰਟੀ ਜਾਂ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ (ਧਾਰਾ 19(5)(ii) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ), ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰੇਗੀ ਕੀ ਇਸਨੂੰ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਭੇਜਣਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਵਾਜਬ ਮੌਕਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਆਪਣਾ ਨਿਰਣਾ ਕਰੋ ਸੁਣਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ. ਸੈਕਸ਼ਨ 20(3) ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਏ ਸੈਕਸ਼ਨ 20(1) ਅਤੇ (2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ, ਇਹ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧੇਗੀ ਕੇਸ ਅਤੇ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਮਝੌਤਾ ਜਾਂ ਸਮਝੌਤੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣਾ। ਸੈਕਸ਼ਨ 20(4) ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਕੇਸ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ, ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਕਰੇਗੀ ਨਿਆਂ, ਬਰਾਬਰੀ, ਨਿਰਪੱਖ ਖੇਡ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਕਰੋ ਸਿਧਾਂਤ। ਜੇਕਰ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚਕਾਰ ਕਿਸੇ ਸਮਝੌਤੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹੈ ਧਿਰਾਂ ਅਤੇ ਕੋਈ ਅਵਾਰਡ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਹ: (i) ਕੇਸ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਇਹ ਧਾਰਾ 20(1) (ਧਾਰਾ 20(5) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ), ਜੋ ਇਸ ਨੂੰ ਸਟੇਜ ਤੋਂ ਦੁਬਾਰਾ ਸੁਣਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰੇਗਾ ਜਿੱਥੇ ਇਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ (ਧਾਰਾ 20(7) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ); ਜਾਂ (ii) ਨੂੰ ਸਲਾਹ ਦਿਓ ਜੇਕਰ ਧਾਰਾ 20(2) (ਇਨ ਧਾਰਾ 20(6)) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ।

13. ਧਾਰਾ 211 ਦਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਇਨਾਮਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮ ਜਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਇਨਾਮ ਸਾਰੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਈ ਅੰਤਿਮ ਅਤੇ ਬੰਧਨਕਾਰੀ ਹੋਣਗੇ, ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਇਨਾਮ ਖਿਲਾਫ ਕੋਈ ਅਪੀਲ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਹੋਰ, ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 20(1) ਅਧੀਨ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸਮਝੌਤਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਫੀਸ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

"22. ਲੋਕ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ।—(1) ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਿਰਧਾਰਣ ਨੂੰ ਰੱਖਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ, ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਆ ਸੰਹਿਤਾ, 1908 (5 ਦੇ 1908) ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਇਹੋ ਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਗਲੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਨਾਮਤ:

(ਅ) ਕਿਸੇ ਵੀ ਗਵਾਹ ਨੂੰ ਸੱਦਣ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਬਣਾਉਣਾ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸਹੁੰ ਉੱਤੇ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨਾ;

(ਬ) ਕਿਸੇ ਵੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੀ ਖੋਜ ਅਤੇ ਉਤਪਾਦਨ;

(ਸ) ਹਲਫਨਾਮਿਆਂ ਉੱਤੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ;

(ਦ) ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਦਫ਼ਤਰ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਾਰਵਜਨਿਕ ਰਿਕਾਰਡ ਜਾਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਰਿਕਾਰਡ ਜਾਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੀ ਕਾਪੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨਾ; ਅਤੇ

(ਈ) ਅਜਿਹੇ ਹੋਰ ਮਾਮਲੇ ਜੋ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।

(2) ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਸਾਮਾਨਤਾ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਏ ਬਿਨਾ, ਹਰ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਸਥਾਈ

ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਣ ਲਈ ਆਪਣੀ ਖੁਦ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ।

(3) ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਾਰੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ (1860 ਦੀ 45) ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ, 193, 219 ਅਤੇ 228 ਦੇ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਨਿਆਇਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਹਰ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 195 ਅਤੇ ਫੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸੰਹਿਤਾ, 1973 (1974 ਦੀ 2) ਦੇ ਅਧਿਆਇ XXVI ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇੱਕ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।"

ਧਾਰਾ 22 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤਾਂ ਅਤੇ ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਲੋਕ ਸੇਵਾ ਅਧਿਨਿਯਮ ਅਧੀਨ ਆਪਣੇ ਨਿਰਧਾਰਣ ਲਈ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸੰਹਿਤਾ 1908[1] ਅਧੀਨ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਾਂਗ ਇੱਕੋ ਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਉਪ-ਧਾਰਾ (2), ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਏ ਬਿਨਾ, ਲੋਕ ਅਦਾਲਤਾਂ ਅਤੇ ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਖੁਦ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤਾਂ ਅਤੇ ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਨਿਆਇਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

15. ਇਹ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਸੀਮਤ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਇਸ ਕੋਲ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕੁਝ ਫਸੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਸਿਰਫ਼ ਸਮਝੌਤਾ ਜਾਂ ਸਮਝੌਤੇ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੇਗੀ ਉਹਨਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੇਸ ਇਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਸਮਝੌਤਾ ਜਾਂ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਅਵਾਰਡ ਜਾਰੀ ਕਰੇਗੀ, ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਇਸ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਮੰਨਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਖਿਲਾਫ ਕੋਈ ਅਪੀਲ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਜੇਕਰ ਇਹ ਕੋਈ ਸਮਝੌਤਾ ਜਾਂ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਕੇਸ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦੇਵੇਗੀ ਜਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਪਾਸ ਜਾਣ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦੇਵੇਗੀ।

(2) ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧਿਆਇ 6 ਅਧੀਨ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਸੰਗਠਨ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਖਾਮੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਮਝੌਤੇ ਜਾਂ ਸੁਲਹ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਪਾਰਟੀਆਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮਝੌਤੇ ਜਾਂ ਸੁਲਹ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਦੀਆਂ, ਤਾਂ ਕੇਸ ਨੂੰ ਜਾਂ ਤਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਉਪਾਯ ਲੱਭਣ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਨਿਆਂ ਦੇ ਵਿਤਰਣ ਵਿੱਚ ਗੈਰ-ਜ਼ਰੂਰੀ ਦੇਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਕੇਸਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਮੈਰਿਟਾਂ 'ਤੇ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ ਜੇਕਰ ਪਾਰਟੀਆਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮਝੌਤੇ ਜਾਂ ਸੁਲਹ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਦੀਆਂ, ਤਾਂ ਇਸ ਸਮੱਸਿਆ ਨੂੰ ਕਾਫੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸੁਲਝਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹੋਰ, ਮਹਾਨਗਰ ਟੈਲੀਫੋਨ ਨਿਗਮ ਲਿਮਿਟੇਡ, ਦਿੱਲੀ ਵਿਦਿਉਤ ਬੋਰਡ, ਆਦਿ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੇਸਾਂ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਸੁਲਝਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਲੋਕ ਪ੍ਰੀ-ਮੁਕੱਦਮਾ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਹੀ ਬਿਨਾਂ ਦੇਰੀ ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਣ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਛੋਟੇ ਕੇਸ ਜੋ ਨਿਯਮਿਤ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਉਹ ਪ੍ਰੀ-ਮੁਕੱਦਮਾ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਹੀ ਸੁਲਝਾ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਜਿਸ ਨਾਲ ਨਿਯਮਿਤ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਦੇ ਬੋਝ ਨੂੰ ਕਾਫੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਘਟਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਲੀਗਲ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ ਅਥਾਰਿਟੀਜ਼ ਐਕਟ, 1987 ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ

ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਪਬਲਿਕ ਯੂਟਿਲਿਟੀ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੇਸਾਂ ਦੇ ਸੁਲਝਾਉਣ ਲਈ ਲਾਜ਼ਮੀ ਪ੍ਰੀ-ਮੁਕੱਦਮਾ ਮਕੈਨਿਜ਼ਮ ਲਈ ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਲਈ।

(ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰਣਾਂ ਦਾ ਬਿਆਨ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਧਿਆਇ VI-A ਨੂੰ ਐਲ.ਐਸ.ਏ. ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਕਲਪਿਕ ਝਗੜਿਆਂ ਦੇ ਹੱਲ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹਨ, ਜੇਕਰ ਪਾਰਟੀਆਂ ਸਮਝੌਤਾ ਜਾਂ ਸੈਟਲਮੈਂਟ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਮੈਰਿਟਸ 'ਤੇ ਝਗੜਿਆਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ।

17. ਐਲ.ਐਸ.ਏ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 22-ਬੀ ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਲਈ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ 22-ਬੀ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈ:

"22-ਬੀ. ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ।—(1) ਧਾਰਾ 19 ਵਿੱਚ ਸਮੂਹਿਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗੱਲ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਕੇਂਦਰੀ ਅਥਾਰਟੀ ਜਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਹਰ ਰਾਜ ਅਥਾਰਟੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਰਾਹੀਂ, ਇੱਕ ਜਾਂ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜਨ ਉਪਯੋਗੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਖੇਤਰਾਂ ਲਈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ, ਅਜਿਹੇ ਸਥਾਨਾਂ 'ਤੇ ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕਰੇਗੀ।

(2) ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਨੋਟੀਫਾਈ ਕੀਤੇ ਗਏ ਖੇਤਰ ਲਈ ਸਥਾਪਿਤ ਹਰ ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗਾ—

(ਅ) ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਕਿ, ਜਾਂ ਰਹਿ ਚੁੱਕਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਜਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਜਾਂ ਅਤਿਰਿਕਤ ਜਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਜਾਂ ਜਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਤੋਂ ਉੱਚ ਰੈਂਕ ਵਿੱਚ ਨਿਆਇਕ ਅਹੁਦਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਚੇਅਰਮੈਨ ਹੋਵੇਗਾ; ਅਤੇ

(ਬੀ) ਦੋ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਜਨ ਉਪਯੋਗੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਪਰਿਆਪਤ ਅਨੁਭਵ ਹੈ, ਨੂੰ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕੇਂਦਰੀ ਅਥਾਰਟੀ ਜਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਰਾਜ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ 'ਤੇ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ,

ਜੋ ਅਜਿਹੀ ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਰਾਜ ਅਥਾਰਟੀ, ਅਜਿਹੀ ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਅਤੇ ਕਲੋਜ਼ (ਬੀ) ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀਆਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ।"

ਧਾਰਾ 22-ਬੀ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰੀ ਜਾਂ ਰਾਜ ਅਧਿਕਾਰ ਅਧੀਨ ਐਲ.ਐਸ.ਏ. ਐਕਟ ਇੱਕ ਜਾਂ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜਨ ਉਪਯੋਗੀ ਸੇਵਾਵਾਂ (ਧਾਰਾ 22-ਏ(ਬੀ) ਅਧੀਨ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ) ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਖੇਤਰਾਂ ਲਈ ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤਾਂ

ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕੇਂਦਰੀ ਜਾਂ ਰਾਜ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੇਂਦਰੀ ਜਾਂ ਰਾਜ ਅਧਿਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ: (i) ਇਸਦਾ ਚੇਅਰਪਰਸਨ, ਜੋ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਹੈ ਜੋ ਹੈ, ਜਾਂ ਰਹਿ ਚੁੱਕਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਜਾਂ ਇੱਕ ਅਤਿਰਿਕਤ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਉੱਚੇ ਦਰਜੇ ਦੀ ਨਿਆਇਕ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਰਹਿ ਚੁੱਕਾ ਹੈ; ਅਤੇ (ii) ਦੋ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਜਨ ਉਪਯੋਗੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਪਰਯਾਪਤ ਅਨੁਭਵ ਰੱਖਦੇ ਹਨ, ਨੂੰ ਕੇਂਦਰੀ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕੇਂਦਰੀ ਜਾਂ ਰਾਜ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ 'ਤੇ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ।

18. ਐਲ.ਐਸ.ਏ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 22-ਸੀ ਉਹ ਉਦਾਹਰਣ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਸੰਜੀਦਗੀ ਲੈ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਧਾਰਾ 22-ਸੀ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ:

"22-ਸੀ. ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਸੰਜੀਦਗੀ।—(1) ਕੋਈ ਵੀ ਪਾਰਟੀ ਜੋ ਇੱਕ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਵਿਵਾਦ ਲਿਆਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਵਿਵਾਦ ਦੇਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ:

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਅਧਿਕਾਰਤਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ:

ਹੋਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰਤਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿਥੇ ਵਿਵਾਦਿਤ ਸੰਪਤੀ ਦੀ ਕੀਮਤ ਦਸ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੋਵੇ:

ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਵੀ ਧਿਆਨ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ, ਕੇਂਦਰੀ ਅਧਿਕਾਰਤਾ ਨਾਲ ਸਲਾਹ ਮਸ਼ਵਰਾ ਕਰਕੇ, ਦੂਜੀ ਪ੍ਰੋਵਿਜੋ ਵਿੱਚ ਦਸਿਆ ਗਿਆ ਦਸ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਸੀਮਾ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਜਾਰੀ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ।

(2) ਜਦੋਂ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਅਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੋਈ ਵੀ ਪਾਰਟੀ ਉਸੇ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਬੁਲਾ ਸਕਦੀ।

(3) ਜਦੋਂ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਇਹ—

(a) ਅਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਰੇਕ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਅੱਗੇ ਇੱਕ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਵੇਗੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਰਜ਼ੀ ਅਧੀਨ ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਤੱਥ ਅਤੇ ਕਿਸਮ, ਅਜਿਹੇ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਬਿੰਦੂ ਜਾਂ ਮੁੱਦੇ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਬਿੰਦੂਆਂ ਜਾਂ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਜਾਂ ਵਿਰੋਧ ਵਿੱਚ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਆਧਾਰ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਪਾਰਟੀ ਅਜਿਹੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਆਧਾਰਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਬੂਤ ਨਾਲ ਅਜਿਹੇ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਸਹਾਰਾ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਬਿਆਨ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਨਾਲ ਅਜਿਹੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਬੂਤ ਦੀ, ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਹਰੇਕ

ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਭੇਜੇਗੀ;

(b) ਸੁਲਹ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਅਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਅੱਗੇ ਵਾਧੂ ਬਿਆਨ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹਿ ਸਕਦੀ ਹੈ;

(c) ਇਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜਾਂ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਅਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਦੂਜੀ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਸੰਚਾਰਿਤ ਕਰੇਗੀ, ਤਾਂ ਜੋ ਅਜਿਹੀ ਦੂਜੀ ਪਾਰਟੀ ਇਸ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਸਕੇ।

(4) ਜਦੋਂ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਅਧੀਨ ਬਿਆਨ, ਵਾਧੂ ਬਿਆਨ ਅਤੇ ਜਵਾਬ, ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਲਈ ਦਾਖਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਤਾਂ ਇਹ ਅਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸੁਲਹ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਚਲਾਏਗੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਉਚਿਤ ਸਮਝਦੀ ਹੈ, ਵਿਵਾਦ ਦੀਆਂ ਪਰਿਸਥਿਤੀਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ।

(5) ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਉਪ-ਧਾਰਾ (4) ਅਧੀਨ ਸੁਲਹ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਦੌਰਾਨ, ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਸੌਹਾਰਦਪੂਰਣ ਹੱਲ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵਿੱਚ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰੇਗੀ ਇੱਕ ਸਵੈ-ਨਿਰਪੱਖ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਢੰਗ ਨਾਲ।

(6) ਅਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਰੇਕ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਅਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਿਵਾਦ ਦੀ ਸੁਲਹ ਵਿੱਚ ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਨਾਲ ਚੰਗੀ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਸਹਿਯੋਗ ਕਰੇ ਅਤੇ ਸਬੂਤ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਬੰਧਤ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰੇ।

(7) ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ, ਉਪਰੋਕਤ ਸੁਲਹ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਰਾਏ ਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਸੁਲਹ ਦੇ ਅੰਸ ਮੌਜੂਦ ਹਨ ਜੋ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਸੰਭਾਵਿਤ ਸੁਲਹ ਦੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਲਈ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਸੁਲਹ 'ਤੇ ਸਮਝੌਤੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਉਹ ਸੁਲਹ ਸਮਝੌਤੇ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰਨਗੀਆਂ ਅਤੇ ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਉਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕ ਪੁਰਸਕਾਰ ਪਾਸ ਕਰੇਗੀ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰੇਗੀ।

(8)ਜਿੱਥੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਉਪ-ਧਾਰਾ (7) ਅਧੀਨ ਸਮਝੌਤੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਜੇਕਰ ਵਿਵਾਦ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰੇਗੀ।

ਧਾਰਾ 22-ਸੀ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਪਾਰਟੀ ਜੋ ਵਿਵਾਦ (ਧਾਰਾ 22-ਬੀ ਅਨੁਸਾਰ ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਕਿਤੇ ਅਧੀਨ ਹੈ) ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸੰਪਰਕ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੋ ਅਪਵਾਦਾਂ ਨੂੰ ਨੋਟ ਕਰਦਾ ਹੈ: (i) ਵਿਵਾਦ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਨਾਂ-ਸੰਯੋਜਕ ਅਪਰਾਧ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ; ਅਤੇ (ii) ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਸੰਪਤੀ ਦੀ ਕੀਮਤ 10 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਤੀਜੀ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ, ਕੇਂਦਰੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨਾਲ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰਾ ਕਰਕੇ, ਇਸ ਰਕਮ ਨੂੰ ਇੱਕ

ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਰਾਹੀਂ ਵਧਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਵਾਸਤਵ ਵਿੱਚ, 20 ਮਾਰਚ 2015 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਇੱਕ ਅਧਿਸੂਚਨਾ4 ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਰਕਮ ਨੂੰ ਹੁਣ 1 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਤੱਕ ਵਧਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਅਧੀਨ, ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਕੋਈ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਇਸ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖੇਗੀ। ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਅਨੁਸਾਰ, ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਬੇਨਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਇਹ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਸਪੁਰਦਗੀ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਬੇਨਤੀਆਂ, ਮੁੱਦੇ ਉਠਾਏ ਗਏ ਅਤੇ ਦਲੀਲਾਂ ਅੱਗੇ ਵਧੀਆਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਲਈ ਸਬਮਿਸ਼ਨ, ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਨੱਥੀ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਸਬੂਤ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ ਵਾਧੂ ਬੇਨਤੀਆਂ ਦਾਇਰ ਕਰੋ। ਇਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਬੇਨਤੀ ਨੂੰ ਵੀ ਸੰਚਾਰ ਕਰੇਗਾ ਜਾਂ ਇੱਕ ਧਿਰ ਦੁਆਰਾ ਦੂਜੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਏ ਦਸਤਾਵੇਜ਼, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਮਰੱਥ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਜਵਾਬ. ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਪੂਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ, ਉਪ-ਧਾਰਾ (4) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਆਯੋਜਿਤ ਕਰੇਗੀ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸੁਲ੍ਹਾ-ਸਫ਼ਾਈ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਹ ਢੁਕਵਾਂ ਸਮਝਦਾ ਹੋਵੇ ਵਿਵਾਦ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ। ਸੁਲਹ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਸ ਉਪ-ਧਾਰਾ (4) ਅਧੀਨ, ਉਪ-ਧਾਰਾ (5) ਸਥਾਈ 'ਤੇ ਡਿਊਟੀ ਲਗਾਉਂਦੀ ਹੈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸੁਹਿਰਦ ਮਤੇ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਵਿੱਚ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਵਾਦ ਸੁਤੰਤਰ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ। ਦੂਜੇ ਹਥ੍ਥ ਤੇ, ਉਪ-ਧਾਰਾ (6) ਪਾਰਟੀਆਂ 'ਤੇ ਇੱਕ ਫਰਜ਼ ਲਗਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਨਾਲ ਸਹਿਯੋਗ ਕਰਨ ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਨੇਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਾਲ ਅਤੇ ਕੋਈ ਸਬੂਤ/ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪੇਸ਼ ਕਰੋ ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਹੱਲ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੈ। ਉਪ-ਧਾਰਾ (7) ਨੂੰ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ, ਜਦੋਂ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਹੋਵੇ ਕਿ ਕੋਈ ਨਿਪਟਾਰਾ ਮੌਜੂਦ ਹੈ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ, ਅਜਿਹੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦ ਹਨ ਇਹ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ. ਜੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹਨ, ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਇਹਨਾਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇੱਕ ਅਵਾਰਡ ਪਾਸ ਕਰੇਗੀ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੋ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਜੇਕਰ ਪਾਰਟੀਆਂ ਇੱਕ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ ਉਪ-ਧਾਰਾ (7) ਅਧੀਨ ਸਮਝੌਤਾ, ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਉਪ-ਧਾਰਾ (8) ਦੇ ਅਧੀਨ ਗੁਣਾਂ 'ਤੇ ਵਿਵਾਦ, ਜੇਕਰ ਵਿਵਾਦ ਸੰਬੰਧਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਲਈ.

19. ਧਾਰਾ 22-ਡੀ' ਦਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਹੈ ਕਿ ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਜਦੋਂ ਸੁਲਹ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਕਰ ਰਹੀ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਇਸਦੇ ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਰ ਰਹੀ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਉਹ "ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ, ਉਦੇਸ਼ਪੂਰਣਤਾ, ਨਿਆਂਪੂਰਣ ਖੇਡ, ਸਮਾਨਤਾ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਦੇ ਹੋਰ ਸਿਧਾਂਤਾਂ" ਦੁਆਰਾ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਲਵੇਗੀ ਅਤੇ ਸੀਪੀਸੀ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਸਬੂਤ ਐਕਟ 1872 ਨਾਲ ਬੰਧੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।

20. ਧਾਰਾ 22-ਈ ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇਨਾਮ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਅਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ:

"22-ਈ. ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਇਨਾਮ ਅੰਤਿਮ ਹੋਵੇਗਾ।—(1) ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹਰ ਇਨਾਮ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਇੱਕ ਨਿਪਟਾਰੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅੰਤਿਮ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਾਰੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਅਤੇ ਅਧੀਨ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ।

(2) ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹਰ ਇਨਾਮ ਇੱਕ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

(3) ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹਰ ਇਨਾਮ ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਬਹੁਮਤ ਦੁਆਰਾ ਹੋਵੇਗਾ।

(4) ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹਰ ਇਨਾਮ ਅੰਤਿਮ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੂਲ ਮੁਕੱਦਮੇ, ਅਰਜ਼ੀ ਜਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਅਮਲਦਾਰੀ ਵਿੱਚ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇਗਾ।

(5) ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਆਪਣੇ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕੋਈ ਵੀ ਇਨਾਮ ਸਥਾਨਕ ਅਧਿਕਾਰ ਵਾਲੀ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਭੇਜ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਉਸ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਉਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਾਗੂ ਕਰੇਗੀ ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਉਸ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਫੈਸਲਾ ਹੋਵੇ।

ਧਾਰਾ 22-ਈ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਹੈ ਕਿ ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਇਨਾਮ, ਚਾਹੇ ਉਹ ਸਮਝੌਤਾ ਸਮਝੌਤੇ ਤੋਂ ਉਤਪੰਨ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸਾਰੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਦਾਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਉੱਤੇ ਅੰਤਿਮ ਅਤੇ ਬੰਧਨਕਾਰੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਹੈ ਕਿ ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਇਨਾਮ ਇੱਕ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਦਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਹੈ ਕਿ ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਹਰ ਇਨਾਮ ਇਸ ਦੇ ਘਟਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਬਹੁਮਤ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਪ-ਧਾਰਾ (4) ਮੁੜ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਨਾਮ ਅੰਤਿਮ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੂਲ ਮੁਕੱਦਮੇ, ਅਰਜ਼ੀ ਜਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਅਮਲਦਾਰੀ ਵਿੱਚ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇਗਾ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਉਪ-ਧਾਰਾ (5) ਦਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਹੈ ਕਿ ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਆਪਣੇ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕੋਈ ਵੀ ਇਨਾਮ ਸਥਾਨਕ ਅਧਿਕਾਰ ਵਾਲੀ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਭੇਜ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਉਸ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਉਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਾਗੂ ਕਰੇਗੀ ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਉਸ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਫੈਸਲਾ ਹੋਵੇ।

21. ਐਲ.ਐਸ.ਏ.ਸੀ ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੀ ਉਪਰੋਕਤ ਜਾਂਚ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤਾਂ ਅਤੇ ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸਮਾਨਤਾਏਂ ਹਨ: (i) ਉਹ ਦੋਵੇਂ ਆਪਣੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨਾਲ ਸੁਲਹ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਸਹਿਮਤ ਸੁਲਹ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਦਰਜ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇਨਾਮ ਪਾਸ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ (ਧਾਰਾ 20(3) ਅਤੇ 22-ਈ(7)); (ii) ਇਸ ਦੌਰਾਨ, ਉਹ ਦੋਵੇਂ ਨਿਆਂ, ਸਮਾਨਤਾ, ਉੱਚਿਤ ਖੇਡ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬੱਧ ਹਨ (ਧਾਰਾ 20(4) ਅਤੇ 22-ਡੀ); ਅਤੇ (iii) ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇਨਾਮ, ਜੋ ਕੋਰਟਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਜੋਂ ਮੰਨੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਅੰਤਿਮ ਹੋਣਗੇ ਅਤੇ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕੇਗੀ (ਧਾਰਾ 21 ਅਤੇ 22-ਈ)। ਫਿਰ ਵੀ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਮਾਨਤਾਵਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਫਰਕ ਹਨ।

22. ਜਦੋਂ ਕਿ ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਸਾਰਵਜਨਿਕ ਉਪਯੋਗਤਾ ਸੇਵਾਵਾਂ ਸਬੰਧੀ ਵਿਵਾਦਾਂ

ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਹੈ, ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇਸਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਕਈ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਹਨ:

(i) ਪਾਰਟੀਆਂ ਸੈਕਸ਼ਨ 22-ਸੀ(1) ਅਧੀਨ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਅਪ੍ਰੋਚ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਲੋਂ ਭੇਜੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਵਿਵਾਦ ਲੰਬਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਸੈਕਸ਼ਨ 20(1) ਜਾਂ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਆਯੋਜਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਜਾਂ ਕਮੇਟੀ ਵਲੋਂ ਸੈਕਸ਼ਨ 19(1) ਅਧੀਨ ਉਹਨਾਂ ਤੋਂ ਮਿਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ (ਸੈਕਸ਼ਨ 20(2) ਅਧੀਨ)। ਸੱਚਮੁੱਚ, ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਨਾਗਰਿਕ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ (ਸੈਕਸ਼ਨ 22-ਸੀ(2) ਅਧੀਨ)।

(ii) ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਅਰਜ਼ੀਆਂ, ਜਵਾਬਾਂ, ਸਬੂਤਾਂ ਅਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ (ਸੈਕਸ਼ਨ 22-ਸੀ(3));

(iii) ਪਾਰਟੀਆਂ ਨਾਲ ਸੁਲਹ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤਾਂ ਇੱਕ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਗੁਣਾਂ 'ਤੇ ਵੀ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਜੇਕਰ ਸੁਲਹ ਅਸਫਲ ਰਹੀ ਹੋਵੇ (ਸੈਕਸ਼ਨ-ਸੀ(7)); ਅਤੇ

(iv) ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤਾਂ ਇੱਕ ਅਵਾਰਡ ਨੂੰ ਸਥਾਨਕ ਅਧਿਕਾਰ ਵਾਲੀ ਨਾਗਰਿਕ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਭੇਜ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ, ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਨਾਗਰਿਕ ਅਦਾਲਤ ਉਸ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਉਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਾਗੂ ਕਰੇਗੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈ ਗਈ ਫਰਮਾਨ ਹੋਵੇ (ਸੈਕਸ਼ਨ 22-ਈ(5))।

ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਵੱਧ ਅਧਿਕਾਰ ਸੌਂਪਣ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਇਸਦੀ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਨਾਲ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਜਾਂ ਅਤਿਰਿਕਤ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਜਾਂ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸ ਨੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਤੋਂ ਉੱਚ ਰੈਂਕ ਵਿੱਚ ਨਿਆਇਕ ਅਹੁਦਾ ਸੰਭਾਲਿਆ ਹੋਵੇ (ਲੋਕ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕੇਵਲ ਨਿਆਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਵਿੱਚ) ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।

ਸੀ.2 ਸੁਲਹ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਕੁਦਰਤ

23. ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਪਹਿਲੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ, ਕੀ ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤਾਂ ਅੱਗੇ ਸੁਲਹ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਗੁਣਾਂ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਸਕਣ।

24. ਇਹ ਮੁੱਦਾ ਸਾਫ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 22-ਸੀ ਦੇ ਸਾਦੇ ਪੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਹੱਲ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 22-ਸੀ ਇੱਕ ਕਦਮ-ਦਰ-ਕਦਮ ਯੋਜਨਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਇੱਕ ਮਾਮਲਾ ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਵਧਣਾ ਹੈ। ਪਹਿਲਾ ਕਦਮ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਖਲ ਕਰਨਾ ਹੈ ਜੋ ਹੋਰ ਨਾਗਰਿਕ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖਤਮ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਪ-ਸੈਕਸ਼ਨਾਂ (1) ਅਤੇ (2) ਅਨੁਸਾਰ। ਦੂਜਾ ਕਦਮ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਲੋਂ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਅਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਦਾਖਲ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਉਪ-ਸੈਕਸ਼ਨ (3) ਅਨੁਸਾਰ। ਤੀਜੇ ਕਦਮ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਤੱਕ ਪੂਰਾ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸੁਲਹ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਦੇ ਚੌਥੇ ਕਦਮ 'ਤੇ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਉਪ-ਸੈਕਸ਼ਨਾਂ (4), (5) ਅਤੇ (6) ਅਨੁਸਾਰ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪੰਜਵੇਂ ਕਦਮ 'ਤੇ ਉਪ-

ਸੈਕਸ਼ਨ (7) ਅਨੁਸਾਰ, ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸੁਲਹ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਤਿਆਰ ਕਰਨੀਆਂ ਹਨ, ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਕਰਨੀਆਂ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਪਾਰਟੀਆਂ ਸਹਿਮਤ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀਆਂ ਸਹਿਮਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਅਵਾਰਡ ਪਾਸ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਕੇਵਲ ਜੇਕਰ ਪਾਰਟੀਆਂ ਪੰਜਵੇਂ ਕਦਮ 'ਤੇ ਸਮਝੌਤੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਆਖਰੀ ਕਦਮ 'ਤੇ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਗੁਣਾਂ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ।

25. ਇਹ ਵਿਆਖਿਆ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਦੋ-ਜੱਜ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਸਮਰਥਿਤ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬਾਰ ਕੌਂਸਲ ਆਫ ਇੰਡੀਆ (ਉੱਪਰੋਕਤ) ਵਿੱਚ, ਜਿੱਥੇ ਐਲ.ਐਸ.ਏ. ਐਕਟ ਦੇ ਚੈਪਟਰ VI-A ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨਿਕਤਾ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਬੈਂਚ ਲਈ ਬੋਲਦਿਆਂ, ਜਸਟਿਸ ਆਰ.ਐਮ. ਲੋਧਾ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਉੱਤੇ ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਗੁਣ-ਦੋਸ਼ ਉੱਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਣਗੀਆਂ ਹਨ ਸਿਰਫ ਉਸ ਸਮੇਂ ਜਦੋਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਮਝੌਤਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ:

"22. 2002 ਸੋਧ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ 1987 ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਚੈਪਟਰ VI-A, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸਦਾ ਸਿਰਲੇਖ ਸੁਝਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੁਲਹ ਅਤੇ ਸਮਝੌਤਾ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਦਾ ਹੈ...ਜਨਤਕ ਉਪਯੋਗਤਾ ਸੇਵਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਿਵਾਦਾਂ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਧਿਆਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਧਿਆਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੱਲ ਉੱਤੇ ਕੇਂਦ੍ਰਿਤ ਹੈ ਸੁਲਹ ਅਤੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਅਜਿਹੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਅਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਜਿੰਨੀ ਜਲਦੀ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕੇ ਉਚਿਤ ਤੰਤਰ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੇ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ...

23. ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰਣਾਂ ਦਾ ਬਿਆਨ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਚੈਪਟਰ VI-A ਦੀਆਂ ਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਲਿਆਉਣ ਦੁਆਰਾ, ਜਨਤਕ ਉਪਯੋਗਤਾ ਸੇਵਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਨੂੰ ਪਹਿਲੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਸੁਲਝਾਉਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦੇਣ ਦੁਆਰਾ ਨਿਪਟਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਰਾਹੀਂ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਅਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾਲਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੁਲਝਾਉਣਾ...

[...]

26. ਇਹ ਯਾਦ ਰੱਖਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਜਨਤਕ ਉਪਯੋਗਤਾ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਿਵਾਦ ਸਿਰਫ ਉਸ ਸਮੇਂ ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਸੌਂਪੇ ਗਏ ਹਨ ਜਦੋਂ ਸੁਲਹ ਅਤੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜਨਤਕ ਉਪਯੋਗਤਾ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦੇ ਸੁਲਝਾਉਣ 'ਤੇ ਜੋਰ ਹੈ ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਰਾਹੀਂ। ਇਸੇ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 22-C ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਗੁੰਝਲ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਵਿਵਾਦ ਲਿਆਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਸੁਲਝਾਉਣ ਲਈ ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਖਲ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜਨਤਕ ਉਪਯੋਗਤਾ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਸੁਲਝਾਉਣ ਮੁੱਖ ਥੀਮ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜਿੱਥੇ ਸਥਾਈ ਲੋਕ

ਅਦਾਲਤ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਯਤਨਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਮਝੌਤਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਤੈਅ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜਨਤਕ ਉਪਯੋਗਤਾ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦੇ ਅਦਾਲਤੀ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ, ਸੰਸਦ ਨੇ ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਹੈ।

(ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

26. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਤਰਕ ਹੈ, ਪਰੰਤੂ, ਜੇਕਰ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀ ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ, ਤਾਂ ਇਹ ਮੇਲ-ਮਿਲਾਪ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਛੱਡ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਧਾਰਾ 22-ਸੀ(8) ਅਧੀਨ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹਾਂ। ਭਾਵੇਂ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀ ਹਾਜ਼ਰ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਅਜੇ ਵੀ ਧਾਰਾ 22-ਸੀ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਦਮ-ਦਰ-ਕਦਮ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਪਾਲਣ ਕਰਨ ਲਈ ਬੱਧ ਹੈ। ਧਾਰਾ 22-ਸੀ(3) ਅਧੀਨ, ਇਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪਾਰਟੀ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹਿਣਾ ਪਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਕਰਨੀਆਂ ਪਵੇਗੀਆਂ। ਜੇਕਰ ਇਹ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀ ਤੋਂ ਕੋਈ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਆ ਰਿਹਾ, ਤਾਂ ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਅਜੇ ਵੀ ਧਾਰਾ 22-ਸੀ(4) ਅਧੀਨ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਰਾਹੀਂ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਸੁਲਝਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੇਗੀ। ਇਹ ਯਾਦ ਰੱਖਣਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 22-ਸੀ(5) ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ 'ਤੇ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਸ਼ਾਂਤਮਈ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸੁਲਝਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵਿੱਚ ਸਵੈ-ਨਿਰਪੱਖ ਅਤੇ ਨਿਸਪੱਖ ਰਹਿਣ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਲਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 22-ਸੀ(6) ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੌਜੂਦ ਪਾਰਟੀ 'ਤੇ ਚੰਗੀ ਨੀਅਤ ਨਾਲ ਸਹਿਯੋਗ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਲਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ, ਆਪਣੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੌਜੂਦ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੇਗੀ ਅਤੇ ਦੋਵਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਸੰਚਾਰ ਕਰੇਗੀ, ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਧਾਰਾ 22-ਸੀ(8) ਅਧੀਨ ਆਪਣੇ ਗੁਣਾਂ 'ਤੇ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰੇਗੀ। ਧਾਰਾ 22-ਡੀ ਵਿੱਚ ਨਿਹਿਤ ਸਿਦਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ, ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਗੁਣਾਂ 'ਤੇ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਦੇਵੇਗੀ, ਜੇਕਰ ਉਹ ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ।

27. ਧਾਰਾ 22-ਸੀ(8) ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕੇਵਲ ਤਦ ਹੀ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਧਾਰਾ 22-ਸੀ(7) ਅਧੀਨ ਇਕ ਸਮਝੌਤਾ ਅਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਅਰਥ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 22-ਸੀ(7) ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ, ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਸੁਲਹ ਕਾਰਵਾਈਆਂ, ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਕਦਮ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਬਾਈਪਾਸ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ ਕਿਉਂਕਿ ਇਕ ਪਾਰਟੀ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਆਪਣੇ ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਅਵਾਰਡ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਅੰਤਿਮ, ਬੰਧਨਕਾਰੀ ਹੋਣਗੇ ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਜਦੋਂ ਸੰਸਦ ਨੇ ਐਲ.ਐਸ.ਏ. ਸੋਧ ਐਕਟ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਇਹ ਸਿਰਫ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਅਜੇ ਵੀ ਸਾਰਵਜਨਿਕ ਉਪਯੋਗਤਾਵਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦੀ ਸੁਲਹ ਅਤੇ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਗੁਣਾਂ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਹਮੇਸ਼ਾ ਆਖਰੀ ਚਾਰਾ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਐਲ.ਐਸ.ਏ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 22-ਸੀ ਅਧੀਨ ਸੁਲਹ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ।

ਸੀ. 3.ਕੀ ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਦਾਲਤੀ ਕਾਰਜ ਹਨ

28. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਜੋ ਦੂਜਾ ਮੁੱਦਾ ਵਿਵਾਦਿਤ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਕੋਈ ਅਦਾਲਤੀ ਕਾਰਜ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਲ.ਐਸ.ਏ. ਸੋਧ ਐਕਟ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰਣਾਂ ਵਿੱਚ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਨਾਲ ਦੋ ਵੱਖਰੇ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦਾ ਸਿਰਜਣਾ ਹੋਈ। ਪਹਿਲੀ ਇੱਕ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਹੈ ਜੋ ਐਲ.ਐਸ.ਏ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 19 ਅਧੀਨ ਬਣਾਈ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਕੋਈ ਅਦਾਲਤੀ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜੋ ਕੇਵਲ ਸੁਲਹ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਹੀ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਦੂਜੀ ਇੱਕ ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਹੈ, ਜੋ ਐਲ.ਐਸ.ਏ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 22-ਬੀ(1) ਅਧੀਨ ਸਾਰਵਜਨਿਕ ਉਪਯੋਗਤਾ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜੋ ਸੁਲਹ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤੀ ਕਾਰਜ ਦੋਵੇਂ ਨੂੰ ਹੀ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਧਾਰਾ 22-ਸੀ ਅਧੀਨ ਅਪਣਾਉਣ ਲਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਅਧੀਨ। ਐਲ.ਐਸ.ਏ. ਐਕਟ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਦੋਵੇਂ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਫਰਕ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਐਲ.ਐਸ.ਏ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਮਝੌਤਾ ਜਾਂ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵੀ ਸਮਝੌਤਾ ਜਾਂ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਕੇਸ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਉਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਥੋਂ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹਵਾਲਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਅਦਾਲਤ ਫਿਰ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਪਟਾਉਣ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧੇਗੀ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਐਲ.ਐਸ.ਏ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 22-ਸੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਪਾਰਟੀ, ਜੋ ਕਿਸੇ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਲਿਆਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਅਰਥਾਤ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦੇ ਪ੍ਰੀ-ਲਿਟੀਗੇਸ਼ਨ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਇੱਕ ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਲਈ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਪਹਿਲਾਂ ਸੁਲਹ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦੇਵੇਗੀ ਅਤੇ ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਸੁਖਾਂਤੀ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੇਗੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜੇਕਰ ਪਾਰਟੀਆਂ ਸਮਝੌਤੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰੇਗੀ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਵਿਵਾਦ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਧਾਰਾ 22-ਡੀ ਹੋਰ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਗੁਣਾਂ 'ਤੇ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਵਿੱਚ ਹੈ।

29. ਯੂਨਾਈਟਡ ਇੰਡੀਆ ਐਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਅਜੈ ਸਿਨਹਾ ਅਤੇ ਹੋਰ**, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸੁਲਹ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਇੱਕ ਨਿਰਣਾਯਕ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦਿਆਂ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਿਆ:

"25. ਅਧਿਆਇ VI-A ਸਵੈ-ਨਿਰਭਰ ਹੈ। ਜਿਥੇ ਅਧਿਆਇ ਦਾ ਸਿਰਲੇਖ ਪੂਰਵ-ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜੀ, ਸੁਲਹ ਅਤੇ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਥੇ ਹੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 22-C(8) ਨਿਰਧਾਰਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਹੋਰ ਨਿਰਣਾਯਕ ਅਥਾਰਿਟੀ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਲਪਨਾ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। 'ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ' ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਨਿਰਧਾਰਣ ਕਰਨਾ; ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਰਾਇ ਬਣਾਉਣਾ; ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਉਣਾ। (ਦੇਖੋ ਐਡਵਾਂਸਡ ਲਾਅ ਲੈਕਸੀਕਨ, 3ਜੀ ਐਡਨ., 2005 ਪੰਨਾ 1253 ਤੇ।) ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈ ਗਈ ਅਵਾਰਡ ਇੱਕ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਵਜੋਂ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਖਿਲਾਫ ਕੋਈ ਅਪੀਲ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਅੰਤਿਮ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਉੱਤੇ ਬੰਧਨਕਾਰੀ ਹੈ। ਜਿਥੇ ਇੱਕ ਪਾਸੇ, ਸੰਸਦੀ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ, ਸਾਰੇ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦਾ

ਨੇਗੋਸ਼ੀਏਸ਼ਨ, ਸੁਲਹ, ਮਧਿਆਸਥਤਾ, ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਨਿਆਇਕ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਰਾਹੀਂ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨਾ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਉਥੇ ਹੀ ਇਹ ਵੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੋਹਣ ਦੀ ਗੱਲ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੀ ਸਖਤ ਵਿਆਖਿਆ ਲੋੜੀਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇੱਕ ਸੰਤੁਲਨ ਬਣਾਉਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਅਧੋਸੰਰਚਨਾ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੀ ਸਵੈ-ਨਿਰਭਰਤਾ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਇੱਕ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਲਈ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣਾ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਅਦਾਲਤ ਬਣਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਲਿਸ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਣ ਕਰਨ ਲਈ ਯੋਗ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

[...]

...ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਮਧਿਆਸਥ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਹੀਂ ਅਪਣਾਉਂਦੀ ਜਿਸ ਦਾ ਅਵਾਰਡ ਚੁਣੌਤੀ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇੱਕ ਨਿਰਣਾਯਕ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਵੀ ਅਪਣਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਸੰਸਦ ਨੇ ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਇੱਕ ਨਿਰਣਾਯਕ ਭੂਮਿਕਾ ਹੈ।

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇੰਟਰ ਗਲੋਬ ਏਵੀਏਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਐਨ ਸਚਿਦਾਨੰਦ[^17] ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਜੇਕਰ ਪਾਰਟੀਆਂ ਸਮਝੌਤਾ ਨਾ ਕਰ ਸਕਣ, ਤਾਂ ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਇੱਕ ਸਮਝੌਤਾਤਮਕ ਸੰਸਥਾ ਤੋਂ ਇੱਕ ਨਿਰਣਾਯਕ ਸੰਸਥਾ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ।

30. ਭਾਰਤੀ ਬਾਰ ਕੌਂਸਲ (ਉਪਰੋਕਤ) ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 22-ਸੀ(8) ਦੇ ਅਧੀਨ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦੇ ਪੜਾਅ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਿਵਾਦਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਣਾਇਕ ਕਰਨ ਦੀ ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਿਆ:

“26. ਇਹ ਯਾਦ ਰੱਖਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਜਨਤਕ ਉਪਯੋਗੀਤਾ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਿਵਾਦ ਸਿਰਫ ਉਸ ਸਮੇਂ ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਸੌਂਪੇ ਗਏ ਹਨ ਜੇਕਰ ਸਮਝੌਤਾ ਅਤੇ ਨਿਪਟਾਰਾ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਸਫਲ ਹੋ ਜਾਵੇ। ਜਨਤਕ ਉਪਯੋਗੀਤਾ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਉੱਤੇ ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਰਾਹੀਂ। ਇਸੇ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 22-ਸੀ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਕੋਈ ਵੀ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਵਿਵਾਦ ਲਿਆਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਦੀ ਗੱਲ ਨੂੰ ਕੋਈ ਅਸਪਸ਼ਟ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜਨਤਕ ਉਪਯੋਗੀਤਾ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਮੁੱਖ ਥੀਮ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜਿੱਥੇ ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਯਤਨਾਂ ਅਤੇ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਮਝੌਤਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਵਿਵਾਦ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਅਤੇ ਨਿਰਣਾਇਕ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜਨਤਕ ਉਪਯੋਗੀਤਾ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦੇ ਨਿਰਣਾਇਕ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ, ਸੰਸਦ ਨੇ ਹਸਤਕਸ਼ੇਪ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਨਿਰਣਾਇਕ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਹੈ।

27. ਕੀ ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਜਨਤਕ ਉਪਯੋਗੀਤਾ ਸੇਵਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਿਵਾਦਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 22-ਸੀ(8) ਅਧੀਨ

ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਨੂੰ ਅਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਤੇ ਅਤਾਰਕਿਕ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਅਸੀਂ ਨਹੀਂ ਸੋਚਦੇ। ਇਹ ਸੈਟਲਡ ਲਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰ ਜੋ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਵਾਦਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਰੇ ਗੁਣ ਹੋਣ। ਜੋ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਟੈਚੂਟ ਦੀ ਰਚਨਾ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਉਹ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਮੌਕਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰੇ, ਜੋ ਨਿਆਂ ਅਤੇ ਨੈਚਰਲ ਜਸਟਿਸ ਦੇ ਸਿਦਾਂਤਾਂ ਨਾਲ ਸੁਸੰਗਤ ਹੋਵੇ।

ਇਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਹੀ ਨਿਪਟਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਅਧਿਆਇ VI-A ਨੂੰ ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਅਧਿਨਿਯਮਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਸੰਸਥਾਗਤ ਤੰਤਰ ਦੁਆਰਾ, ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਰਾਹੀਂ, ਜਨਤਕ ਉਪਯੋਗਤਾ ਸੇਵਾ ਸਬੰਧੀ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮਝੌਤੇ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇਣਾ, ਜੇਕਰ ਇਹ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਨਾ ਹੋਵੇ।

(ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

31. ਅਸੀਂ ਮੁੜ ਕਹਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਐਲ.ਐਸ.ਏ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 19 ਅਧੀਨ ਬਣਾਈ ਗਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਐਲ.ਐਸ.ਏ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 22-ਬੀ ਅਧੀਨ ਸਥਾਪਿਤ ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਕਿਸਮ ਤੋਂ ਵੱਖਰੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਐਲ.ਐਸ.ਏ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 19 ਅਧੀਨ ਬਣਾਈ ਗਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਐਲ.ਐਸ.ਏ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੋਈ ਵੀ ਨਿਰਣਾਯਕ ਕਾਰਜ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ।

ਡੀ ਨਿਸਕਰਸ਼

32. ਕਰਨਾਟਕ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕਲੌਤੇ ਜੱਜ ਨੇ 3 ਜੁਲਾਈ 2019 ਦੇ ਹੁਕਮ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਕੋਈ ਨਿਰਣਾਯਕ ਕਾਰਜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਇੱਕਲੌਤੇ ਜੱਜ ਦੇ ਇਸ ਨਿਰਣੇ ਨੂੰ ਕਰਨਾਟਕ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਡਿਵੀਜਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਆਪਣੇ 6 ਮਾਰਚ 2021 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਜਿਥੇ ਇਸ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਨਿਰਣਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਨਿਯਮਿਤ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ। ਸਾਡੇ ਐਲ.ਐਸ.ਏ. ਐਕਟ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਪੂਰਵਾਧਾਰਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਅਜਿਹੀ ਸਮਝ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਲਤ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਕਰਨਾਟਕ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕਲੌਤੇ ਜੱਜ ਅਤੇ ਡਿਵੀਜਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਇਹ ਨਿਰਣੇ ਗਲਤ ਸਨ।

33. ਇਸੇ ਸਮੇਂ, ਡਿਵੀਜਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੁਲਹ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦਾ ਪਾਲਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਨਿਰੀਖਣ ਸਹੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇਨਾਮ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਸਵੀਕ੍ਰਿਤੀ

ਹੋਈ। ਇਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਜਵਾਬਦੇਹ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਗਾਰੰਟਰ ਨਹੀਂ ਆਇਆ, ਤਾਂ ਇਸ ਨੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਮੈਰਿਟਾਂ 'ਤੇ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਨਿਰਣਾ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਦੱਸੇ ਗਏ ਕਾਰਨਾਂ ਲਈ, ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਬਿੰਦੂ 'ਤੇ ਕੇਵਲ, ਅਸੀਂ ਡਿਵੀਜਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਅੰਤਿਮ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ ਜਿਸ ਨੇ 19 ਨਵੰਬਰ 2014 ਦੇ ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇਨਾਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ।

34. ਤਦ, ਅਸੀਂ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਡਿਵੀਜਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਜੋ ਕਿ ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀ ਨਿਰਣਾਯਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਬਾਰੇ ਸਨ, ਗਲਤ ਸਨ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਸਦੇ ਅੰਤਿਮ ਨਤੀਜੇ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੁਲਹ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਅਸੀਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਗੁਣਾਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਟਿੱਪਣੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਹੱਕਾਂ ਅਤੇ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

35. ਮਾਮਲੇ ਦੀਆਂ ਪਰਿਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਖਰਚੇ ਦੇ ਕੋਈ ਹੁਕਮ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ।

36. ਲੰਬਿਤ ਅਰਜ਼ੀ(ਆਂ), ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਨਿਪਟਾਈ ਗਈ ਹੈ।

ਨਿਧੀ ਜੈਨ ਅਪੀਲ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Vasu Gupta
Advocate